

HELISTE, JUHO: Farmakogenetiikka saapui klinikkaan –  
miten hyödyntää genomitietoa potilastyössä

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 15 s.  
Lääketieteellinen biokemia ja genetiikka  
Maaliskuu 2016

---

Saiko klopidogreelin käyttäjä lääkkeestä huolimatta aivoinfarktin? Eivätkö SSRI-lääkkeet helpota potilaasi masennusta? Voiko potilaasi kodeiini- tai tramadoliannoksen jälkeen poikkeuksellisen huonosti? Farmakogenetiikka voi auttaa selvittämään edellä mainittuja tilanteita.

Katsausartikkeliksi kirjoitetussa opinnäytetyössäni luodaan yleiskatsaus farmakogenetiikkaan ja käsitellään sen hyödyntämistä esimerkkien avulla etenkin käytännön lääkärintyön kannalta. Kirjoituksessa käydään läpi myös kehittyvän lääketieteen alueen tulevaisuuden näkymiä. Katsauksen aineistona on käytetty alan keskeisimpiä julkaisuja, jotka on haettu Pubmed-tietokannasta ja suomalaisista lääketieteen alan lehdistä.

Lääkevasteen geneettisestä vaihtelusta tiedetään jo paljon, ja sen hyödyntäminen on alkanut vauhdilla monissa maissa. Lääkemetaboliaan osallistuvien geenien toiminnan perinnöllinen vaihtelu voi johtaa lääkeaineen pitoisuuksien moninkertaisiin eroihin. Myös vakavat immunologiset lääkereaktiot voivat riippua potilaan perimästä. Farmakogenetiikan kliinistä hyödyntämistä edesauttavat halpeneva geenitestaus, parantuva testitulosten tulkinta ja lääkehoidon ohjeistukset, sähköiset päätöksenteon tukijärjestelmät sekä kansallinen genomistrategia.

Avainsanat: farmakogenetiikka, yksilöllistetty hoito, lääkehaittojen vähentäminen